

Ålesund 4.mars 2020

HØRINGSSVAR FRA NORSK VILLFISK – NOU 2019:21 FRAMTIDENS FISKERIKONTROLL

Norge har en svært god forvaltning av våre marine ressurser. Samtidig er det ingen tvil om at det er rom for forbedringer, også på kontrolliden. Norsk Villfisk er derfor fornøyd med at man gjennom et offentlig utvalg, og en NOU, vier framtidens fiskerikontroll stor oppmerksomhet.

Det er mange gode grunner til å forsterke kontrollinnsatsen. Hvis det danner seg en oppfatning av at det er lav risiko for å bli tatt om man jukser, er det skadelig både for konkurransen bedriftene imellom og for fiskerinæringas omdømme. Men aller viktigst er det skadelig for ressursregnskapet. Hvis man ikke har god kontroll med uttaket av de forskjellige fiskeslagene, er det ikke mulig å forvalte bestandene i evighetens perspektiv.

Verdens fremste sjømatnasjon trenger verdens fremste fiskerikontroll. Norsk Villfisk mener utvalget har gjort en grundig jobb med å beskrive dagens fiskerikontroll og dens utfordringer. På mange områder er Norsk Villfisk enig med utvalget. Vi vil i dette høringssvaret begrense oss til å komme med innspill på de punktene vi er uenige i og spesielt til utvalgets forslag til salgslagenes rolle i den fremtidige ressurskontrollen.

Norsk Villfisk er opptatt av at man i iveren etter å komme med forslag til forbedringer, ikke gjør det «umulig» å utøve fiske eller drive en fiskeindustribedrift. De fleste jukser ikke. Derfor må man ikke lage så rigide og kompliserte kontrollsystemer, for å avdekke de tross alt få ulovligheter som finnes, at alle som gjør ærlig arbeid får store merkostnader og mye ekstraarbeid.

En annen viktig problemstilling med dagens kontrollregime er den til dels store forskjellen i behandling mellom regioner og mellom de forskjellige fiskeriene. Denne problemstillingen følger av regioninndelingen i Fiskeridirektoratet, der kontrollaktiviteten i de forskjellige regionene blir utøvd også med bakgrunn i skjønn

Norsk Villfisk vil poengtere at flere av forslagene kun vil ha effekt på lang sikt. Utvalgets hovedforslag er et godt eksempel på det. Utvalget foreslår at det utvikles et automatisert dokumentasjonssystem for norsk fiskerinæring, basert på en felles infrastruktur for utveksling av relevante data mellom forvaltningen og næringen. Målet er at systemet skal gi fiskerinæringen et effektivt verktøy for å dokumentere ressursuttak, miljøavtrykk og fiskens videre gang gjennom verdikjeden til forbruker. Systemet vil på samme tid oppfylle samfunnets og forvaltningens behov for troverdige data, og ivareta næringens behov for dokumentasjon overfor importland og markedsaktører. Etter Norsk Villfisk sitt syn, kan ikke dette defineres som et operativt hovedforslag, men et hovedmål som det er lett å si seg enig i.

Digitalisering og åpenhet som konkurransefortrinn.

Norsk Villfisk er i hovedsak enig med utvalget, men vi mener det vil være lite hensiktsmessig å innføre et ekstra offentlig målepunkt for kvoteavregning om bord i fartøyene mens fisket pågår. Fiskerne må uansett veie fangsten ved landing. Da mener vi, også kontrollfaglig, at det er best å gjennomføre kvoteavregning, omsetning og eierskifte av fangsten på samme tidspunkt.

Bedre dokumentasjon og kontroll.

Også her ser Norsk Villfisk flere gode forslag fra utvalget. Derimot er vi svært skeptiske til å innføre automatisk måleutstyr om bord i fartøy. Dette ut fra både plasshensyn og ren praktisk gjennomføring.

Bedre regelverk.

Norsk Villfisk er også opptatt av å ha et regelverk for gjennomføring av fiske og landinger som er best mulig. Imidlertid må regelverket være så fleksibelt at man får gjennomført fisket på en forsvarlig måte uavhengig av om mottakene er store eller små. Ikke minst må det hensyntas at fangstene varierer enormt i størrelse. Det er viktig å legge til rette for effektive mottak også for små fangster. Derfor slutter Norsk Villfisk seg til mindretallets forslag om bruk av «Hovden-modellen» i en justert variant ved mottak av rund torsk under vinterfisket.

Bedre organisering.

Hovedinnvendingen fra Norsk Villfisk er at vi på flere punkter mener dette kapittelet er for dårlig utredet. Konsekvensene av svært omfattende endringer i kontrollaktiviteten er ikke utredet. Det er blant annet ikke regnet på statens kostnader ved at hele kontrollaktiviteten skal overføres til det offentlige.

Norsk Villfisk stiller seg direkte uforstående til at fiskesalgslagene ikke skal ha en rolle i den fremtidige fiskekontrollen. Vi mener salgslagene tilfører kompetanse, systemer og personellressurser til den nasjonale ressurskontrollen. Utvalget etterlyser mer av dette og da er det ubegripelig at dette skal fjernes. Særlig sett i lys av at fiskesalgslagene uansett må drive kontroll av at lagenes egne bestemmelser etterleves. En fjerning av salgslagene i denne rollen vil svekke ressurskontrollen i sin helhet. Av dette følger at Norsk Villfisk mener salgslagene fortsatt må få bruke inndratte midler til å finansiere sin kontrollvirksomhet.

Med vennlig hilsen

Sveinung Flem

Leder i Norsk Villfisk